

Industrija neETS – raba goriv in procesne emisije

Kataloški zapisi spremljanja izvajanja ukrepov

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
SPODBUJANJE UKREPOV URE IN OVE V INDUSTRIJI NA SPLOŠNO					
Finančne spodbude v obliki povratnih sredstev za industrijo	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	Eko sklad, MGRT, SID banka	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	pAN OVE				
Nepovratne finančne spodbude za ukrepe URE in OVE v industriji	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	Mzi, Eko sklad, MGRT	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	pAN OVE	✓			
Finančne spodbude za demonstracijske projekte¹	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MGRT, MOP, Mzi	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
SPODBUJANJE UKREPOV ZA DOLOČENE CILJNE SKUPINE ALI TEHNOLOGIJE					
Spodbude za URE in OVE za MSP / Spodbujanje podjetništva za prehod v NOD¹	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	SVRK, MGRT	da
	AN URE				
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
Spodbude za uvajanje sistemov za upravljanje z energijo	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	Agencija za energijo, Eko sklad	da
	AN URE	✓			
	OP EKP				
	pAN OVE				
INDUSTRIJA NEETS – PROCESNE EMISIJE					
Zmanjšanje emisij F-plinov iz stacionarnih virov	OP TGP	✓	predpisi, usposabljanje	MOP, ARSO	/
	AN URE				
	OP EKP				
	pAN OVE				
Zmanjšanje emisij F-plinov iz mobilnih klimatskih naprav	OP TGP	✓	predpisi	Mzi	/
	AN URE				
	OP EKP				
	pAN OVE				

1 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Zeleni gospodarski rasti, Nepovratne finančne spodbude za raziskave in inovacije ter tržni prodor nizkoogljičnih tehnologij in izdelkov.*

SPODBUJANJE UKREPOV URE IN OVE V INDUSTRIJI NA SPLOŠNO

FINANČNE SPODBUDE V OBLIKI POVARNIH SREDSTEV ZA INDUSTRIJO

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OI-4 AN URE: I.2 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	industrija	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MGRT, SID banka	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Eko sklad ponuja povratne spodbude za kreditiranje okoljskih naložb, med drugim tudi za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije, tudi gospodarskim družbam in drugim pravnim osebam. Spodbude OP EKP za izgradnjo novih in rekonstrukcijo obstoječih sistemov za ogrevanje, ki izkoriščajo OVE, bodo za sektor industrija predvidoma na voljo v obliki povratnih sredstev, zlasti za kotle na lesno biomaso.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Ukrep se izvaja. Zanimanja za posojila Eko sklada iz industrije ni veliko. Eko sklad je v letu 2016 objavil razpis za kreditiranje okoljskih naložb 56PO16 za gospodarske družbe in druge pravne osebe, ki je veljal tudi v letu 2018. Junija 2018 je bil razpis spremenjen, in sicer se je višina razpisanih sredstev povišala 15 milijonov evrov.</p> <p>V letu 2018 je bil objavljen tudi javni poziv 51FS-PO18 za finančne spodbude podjetjem za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije, v okviru katerega ponujajo tudi povratne spodbude za pravne osebe, v obliki ugodnih kreditov.</p>
-----------------	---

Za posojila Eko sklada z ugodno obrestno mero za okoljske naložbe glej tudi *Zvezek 6 – Večsektorski ukrepi*.

DOSEŽENI UČINKI Učinkov se ne spremlja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Informacij o tem, ali bodo spodbude za spodbujanje vgradnje kotlov na lesno biomaso v industriji v obliki posojil iz sredstev Evropskega kohezijskega sklada res na voljo in kdaj, zaenkrat ni.

Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljično družbo)*, v okviru katerega je predviden tudi razvoj finančnih mehanizmov za spodbujanje ukrepov URE in izrabe OVE v industriji.

PREDVIDENI UČINKI Učinkov se ne spremlja.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Zagotoviti je potrebno ustrezne podatke za spremljanje in vrednotenje učinkov povratnih spodbud v industriji neETS v okviru tega instrumenta. Preučiti je potrebno, zakaj je nastal zaostanek pri spodbujanju vgradnje kotlov na lesno biomaso v okviru OP EKP in spodbuditi izvajanje tega ukrepa.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)
- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2018, februar 2019 (http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/kako_crpamo/Koriscenje_sredstev_EKP_14-20_do_konca_dec_2018.pdf)
- Portal EU-skladi (<http://www.eu-skladi.si/>)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo
- MzI

DATUM PRIPRAVE

1. april 2019

NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA UKREPE URE IN OVE V INDUSTRIJI

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-5 AN URE: I.1, I.3 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1 pAN OVE: 4	
UČINEK V SEKTORJU	industrija	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, Eko sklad, MGRT	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Nepovratne investicijske spodbude za ukrepe URE in OVE v industriji so na voljo preko Eko sklada, kot tudi iz sredstev Kohezijskega sklada v obdobju 2014–2020.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Posodobitev akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (pAN OVE) – osnutek

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Ukrep se izvaja. V letu 2018 je Eko sklad objavil javni poziv 51FS-PO18 za finančne spodbude podjetjem za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije. Razpisanih je bilo 4 milijone evrov nepovratnih sredstev. Predmet spodbud so ukrepi, ki so tudi predmet kreditiranja pravnih oseb, dodatno pa so predmet poziva še naprave za samooskrbo z električno energijo, izkoriščanje odvečne toplote iz procesov in/ali naprav, vgradnja energijsko učinkovitih elektromotorjev, vgradnja frekvenčnih pretvornikov, uvedba sistema upravljanja z energijo, ukrepi energetske učinkovitosti v poslovnem procesu ter naložbe v naprave za sproizvodnjo električne energije in toplote. Višina nepovratnih finančnih sredstev znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, brez DDV.
-----------------	--

V letu 2018 je bilo na ta javni poziv prejetih 145 vlog, odobrenih je bilo 306.752 EUR nepovratnih sredstev. Do konca leta 2018 so bile podpisane pogodbe v vrednosti 36.615 EUR. Izplačil v letu 2018 ni bilo.

V marcu leta 2017 so bila v okviru OP EKP preko MzI razpisana sredstva za sofinanciranje operacij gradnje novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz vetrnih elektrarn in malih hidroelektrarn.

Podrobnosti so vključene pri instrumentu *Investicijske subvencije za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE v Zvezku 10: Emisije TGP in sektor EU-ETS*, poglavje 3.2 – *Spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE*.

DOSEŽENI UČINKI

Leta 2018 ni bilo doseženih nobenih učinkov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020
PREDVIDENO IZVAJANJE

Predvideno je izvajanje ukrepa v skladu s prenovo AN URE iz leta 2017.

Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE (Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom do 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in rabe tal, usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, z namenom prehoda v nizkoogljično družbo)*, v okviru katerega je predviden tudi razvoj finančnih mehanizmov za spodbujanje ukrepov URE in izrabe OVE v industriji.

PREDVIDENI UČINKI

Predvideni učinki niso ovrednoteni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ukrep se izvaja. Spodbujanja ukrepov URE in OVE v tem sektorju je potrebno okrepiti. Predlagamo tudi vzpostavitev podpornega okolja za razvoj poslovnih modelov energetskega pogodbenišтва ter ključnih finančnih instrumentov za industrijo in MSP.

Zagotoviti je potrebno ustrezne podatke za spremljanje in vrednotenje učinkov nepovratnih spodbud v industriji neETS v okviru tega instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)
- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2018, februar 2019 (http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/kako_crpamo/Koriscenje_sredstev_E_KP_14-20_do_konca_dec_2018.pdf)
- Portal EU-skladi (<http://www.eu-skladi.si/>)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo
- MzI

DATUM PRIPRAVE

1. april 2019

FINANČNE SPODBUDE ZA DEMONSTRACIJSKE PROJEKTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-5, NS-5 AN URE: I.4, J.2 OP EKP
UČINEK V SEKTORJU	industrija
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, MOP, MZI
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	<p>V OP TGP so načrtovane finančne spodbude za izvajanje demonstracijskih projektov na področju zmanjševanja emisij TGP v industriji, v AN URE razvojna shema in druge spodbude gospodarstvu pri vstopu zelenih energetske izdelkov na trg.</p> <p>MGRT je v okviru OP EKP prednostna os 1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva (prednostna naložba 1.2., Spodbujanje naložb podjetij... 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij) predvidel izvedbo demonstracijskih projektov za podjetja. V okviru razpisanih sredstev, je v letu 2016 MGRT objavil razpis javni razpis »Pilotni/demonstracijski projekti – na prednostnem področju Slovenske strategije pametne specializacije (v nadaljevanju »S4«) »Pametna mesta in skupnosti«, fokusno področje »Pretvorba, distribucija in upravljanje energije«.</p> <p>Razpis je namenjen le fokusnemu področju »Pretvorba, distribucija in upravljanje energije«, čeprav je v OP TGP in AN URE predviden širši nabor demonstracijskih projektov, tudi z neposrednim učinkom glede zmanjšanja emisij TGP. Sredstva so predvidena v okviru OP EKP s kodo 065 (Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljicnem gospodarstvu, kjer je koeficient za izračun prispevka k podnebnim ciljem 100 %).</p> <p>MGRT je leta 2016 pripravil razpis OP20.01.02.002, katerega predmet je bil sofinanciranje izvajanja pilotno-demonstracijskih (PD) projektov podjetij ali konzorcijev podjetij, katerih rezultat morajo biti novi ali izboljšani proizvodi, procesi ali storitve, razviti do stopnje, da so potrjeni v končni obliki ter testirani pri uporabi v realnem okolju. Rezultat PD projektov mora biti tako tudi njihova demonstracija uporabe v realnem okolju s ciljem pridobitve referenc podjetij za komercializacijo. V okviru</p>

	<p>razpisa se je sklenilo 7 pogodb v vrednosti 7,3 milijonov evrov, vendar se projekti praviloma zaključujejo v letu 2020.</p> <p>V okviru OP EKP, prednostne osi <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja</i>, so predvidene tudi finančne spodbude za demonstracijske projekte na področju stavb. Predvidena je izvedba petih pilotnih projektov celovite energetske prenove različnih tipov stavb v javnem in stanovanjskem sektorju po merilih skoraj nič energijske prenove (stavbe osrednje oz. ožje vlade, stavbe kulturne dediščine, večstanovanjske stavbe). Namen demonstracijskih projektov je, da vpeljujejo nova znanja in postopke pri izvajanju prenov. Preverja se primernost financiranja po modelu energetskega pogodbenišтва.</p>
--	---

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	<p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)</p> <p>Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)</p>

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>MGRT je leta 2016 pripravil razpis OP20.01.02.002, katerega predmet je bil sofinanciranje izvajanja pilotno-demonstracijskih (PD) projektov podjetij ali konzorcijev podjetij, katerih rezultat morajo biti novi ali izboljšani proizvodi, procesi ali storitve, razviti do stopnje, da so potrjeni v končni obliki ter testirani pri uporabi v realnem okolju. Rezultat PD projektov mora biti tako tudi njihova demonstracija uporabe v realnem okolju s ciljem pridobitve referenc podjetij za komercializacijo. V okviru razpisa se je sklenilo 7 pogodb v vrednosti 7,3 milijonov evrov, vendar se projekti praviloma zaključujejo v letu 2020.</p> <p>PD projekti morajo biti na prednostnem področju S4 Pametna mesta in skupnosti ter na fokusnem področju Pretvorba, distribucija in upravljanje energije. Usmerjeni morajo biti vsaj v eno izmed sledečih konceptualnih področij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavnost in vodljivost distribucijskega omrežja (sistem upravljanja distribucijskih omrežij), • aktivno vključevanje odjema in naprednega vodenja odziva odjema, celostno upravljanje z energijo. <p>V letu 2018 so potekali izbrani projekti, ki so se začeli 2017 in bodo potekali do 2019 oziroma 2020, ko bodo znani rezultati operacije.</p> <p>Na področju stavb sta bila do konca leta 2018 v okviru OP EKP zaključena 2 pilotna projekta, in sicer pilotni projekt energetske prenove javne stavbe s karakteristikami skoraj nič energijske stavbe (Energetska sanacija ČŠOD Bohinj) in pilotni projekt, ki vključuje večje število oz. sklop stavb (Energetska sanacija sklopa treh objektov sodišč v Celju, Slovenj Gradcu in Murski Soboti). 2,5 milijona vredni investiciji sta bili podprti s skupaj slabim milijonom nepovratnih sredstev.</p>
DOSEŽENI UČINKI	<p>Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065 (koeficient 100 % za izračun prispevka k podnebnim ciljem) bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen neposredno k financiranju</p>

projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bili kvantitativni, zato je nemogoče oceniti njihov prispevek.

S pilotnima projektoma na področju stavb v okviru OP EKP je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 0,9 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,2 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO
IZVAJANJE

V letih 2019 in 2020 se bodo zaključevali financirani projekti iz leta 2017 in 2018, zato bo mogoče vrednotiti izvedene ukrepe glede na rezultate projektov.

Ob koncu leta 2018 je bil zaključen javni razpis »DEMO PILOTI II 2018« (za obdobje razpoložljivosti sredstev obsega proračunska leta od 2019 do 2022), kjer znaša okvirna skupna višina sredstev, ki so na razpolago za izvedbo javnega razpisa, 56.602.502 evrov, in sicer po letih:

Leto 2019 (v EUR)	Leto 2020 (v EUR)	Leto 2021 (v EUR)	Leto 2022 (v EUR)	Skupaj (v EUR)
10.000.000	18.000.000	18.000.00	10.602.502	56.602.502

Del sredstev za programsko območje Kohezijske regije Zahodna Slovenija bo zagotovljen na proračunskih postavkah Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, s prerazporeditvami na letni ravni v skladu z načrtovano višino in dinamiko, pred uvrstitvijo projekta v načrt razvojnih programov.

Na področju stavb se bosta v obdobju 2019–2020 v okviru OP EKP izvajala še 2 pilotna projekta, in sicer pilotni projekt celostne energetske prenove z več upravljavci po principu JZP (Šmarje pri Jelšah) in pilotni projekt energetske prenove petih stavb kulturne dediščine Ministrstva za kulturo. Skupaj bo projektoma namenjenih skoraj 2 milijona evrov nepovratnih sredstev.

PREDVIDENI
UČINKI

Enako kot to velja za že financirane projekte, razpis ne predvideva kvantitativnih meril za doseganje učinkov v zvezi s podnebnimi cilji, hkrati pa je le manjši del projektov sploh usmerjen k temu. Med merili je s 7 točkami ovrednoteno doseganje okoljske trajnosti, in pri tem odgovarjajo na izzive prehoda v krožno gospodarstvo. Pri oblikovanju industrijske verige vrednosti se konzorcij lahko osredotoči na oblikovanje industrijske verige vrednosti, ki prispeva k zmanjšanju porabe surovin in energije v proizvodnih procesih na ravni vključenih podjetij (zmanjševanje rabe materialov, vode, energije, zmanjševanje nastalih odpadkov in emisij, valorizacija odpadnih surovin, optimizacija logistike in distribucije) in/ali na ravni produkta/storitve (npr.: sprememba poslovnega modela v smislu prodaje storitve namesto produkta; podaljšanje življenjske dobe produkta, vključno s spremembo zasnove za lažje vzdrževanje in/ali razgradnjo; zmanjševanje porabe energije/vode/ materialov v času delovanja produkta/storitve; zmanjšanje količin uporabljenih materialov, vgrajenih v izdelek, uporaba materialov, ki niso toksični, redki in/ali se jih da reciklirati/so že sekundarne surovine; uporaba obnovljivih materialov in energije; zmanjšanje količin embalaže, itd.) ter Industrije 5.0, kot npr: ali se oblikuje taka industrijska veriga vrednosti, ki ima manjši negativni vpliv na okolje, ali PD projekt upošteva okoljske obremenitve v življenjski dobi in predvideva podaljšan življenjski cikel produkta/storitve z uporabo nelinearnega oziroma krožnega poslovnega modela, ali so upoštewane okoljske obremenitve v življenjski dobi končnega produkta, ali PD projekt predvideva izvedbo t.i. brownfield investicije namesto greenfield naložb. Podjetje dokaže izpolnjevanje

posameznega kriterija tudi z izračuni oziroma projekcijami, vendar za to ni potrebno določiti nobenega kazalnika.

Za oceno učinkov pilotnih projektov na področju stavb v okviru OP EKP v obdobju 2019–2020 podatki še niso razpoložljivi.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

1. Pri programiranju ukrepov je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 065 bi morala biti praviloma usmerjena v razvojne projekte s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu.
2. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom v nizkoogljično gospodarstvo. Sedaj postavljeni cilji (npr. povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev.
3. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Potrebno bi bilo vzpostaviti strukturo, ki bi imela krovni pregled na aktivnostmi v zvezi s postavljanjem in doseganjem podnebnih ciljev, kar bi zagotovilo, da bi bili načrtovani ukrepi ciljno usmerjeni in koordinirani z namenom doseganja podnebnih ciljev. V OP TGP in AN URE je npr. eksplicitno navedeno izvajanje demonstracijskih projektov v povezavi z URE/OVE/zmanjšanjem emisij TGP, vendar dejansko izvedeni ukrepi niso ciljno naravnani.
4. Preveriti je potrebno usklajenost sprejetih dokumentov z izvedbenimi aktivnostmi, npr. v Programu izvajanja finančnih spodbud MGRT se deklarativno navaja usmeritev spodbud za nizkoogljično gospodarstvo, česar pa se v razpisih ne prepozna kot ključno usmeritev.
5. Čim prej je potrebno začeti z izvajanjem demonstracijskih projektov celovite energetske obnove večstanovanjskih stavb po merilih skoraj nič energijske prenove, predvidenih za sofinanciranje na področju v okviru OP EKP.

VIRI PODATKOV

- OP TGP
- AN URE
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, številka: 3030-14/2015/8
- Posredovani podatki o razpisih s strani MGRT, Služba za razvojna sredstva
- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1083)
- Javni razpis »DEMO PILOTI II 2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/razpisi/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1158)
- MzI DE, Projektna pisarna za energetske prenove

DATUM PRIPRAVE

16. april 2019

SPODBUJANJE UKREPOV ZA DOLOČENE CILJNE SKUPINE ALI TEHNOLOGIJE

SPODBUDE ZA URE IN OVE ZA MSP / SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA ZA PREHOD V NOD

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NR-3 OP EKP: prednostna os 3, prednostna naložba 3.1, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP		
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	finančni (ekonomske spodbude)		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	SVRK, MGRT		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	<p>Finančne spodbude za razvoj podjetništva, ki se uporabljajo za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami, so načrtovane v okviru OP EKP, prednostne osi 3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast, prednostne naložbe 3.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP. Predvidena sredstva za celotno obdobje znašajo po osnovnem dokumentu OP EKP 86,4 milijonov evrov. Ukrepi, usmerjeni v zmanjševanje emisij TGP, se izvajajo zlasti v okviru prednostnih naložb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 068 Energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi; 100% prispevek k doseganju podnebnih ciljev • 069 Podpora okolju prijaznim proizvodnim procesom in učinkoviti rabi virov v MSP; 40% prispevek k doseganju podnebnih ciljev • 071 Razvoj in spodbujanje podjetij, specializiranih za storitve, ki prispevajo k nizkoogljičnemu gospodarstvu in odpornosti proti podnebnim spremembam; 100% prispevek k doseganju podnebnih ciljev. <p>Pri specifičnem cilju 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP so spodbude (v luči prispevka k doseganju podnebnih ciljev) namenjene izboljšanju energetske in snovne učinkovitosti podjetij. Izvajali naj bi se ukrepe za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kot so npr. spodbujanje energetske učinkovitosti procesov v podjetjih, predstavitveni projekti ter podporni ukrepi, povezani z energetske učinkovitostjo, podpora rabi lokalnih virov</p>		

obnovljive energije, kot so biomasa, sonce, geotermalna energija... Prav tako naj bi se izvajali ukrepi za izboljšanje učinkovite rabe virov, npr. spodbujanje in razvoj zamenjave primarnih s sekundarnimi viri, zapiranje snovnih tokov znotraj podjetij in v mrežah (kot npr. industrijska simbioza), uvedba učinkovitejših proizvodnih procesov, preprečevanje odpadkov in učinkovitejše ravnanje z njimi, učinkovitejša raba drugih virov itd.), ki bodo prispevali k prehodu Slovenije v krožno gospodarstvo. Ciljne skupine: MSP v vseh fazah razvoja, potencialni podjetniki. Ukrepi iz te skupine so praviloma dovoljena državna pomoč, v izjemnih primerih so kategorizirani kot de minimis sredstva.

Glede na izvajanje aktivnosti se ugotavlja, da je MGRT v okviru svojih razpisov na področju spodbud za SMP za namene izboljšanja energetske in snovne učinkovitosti podjetij sredstev ne namenja širše, temveč le v tri usmerjena področja:

- učne izdelovalne laboratorije – demonstracijski projekti – 1,67 milijonov evrov – krepka pisava v spodnji tabeli
- spodbude za podjetja v panogi lesarstva – poševna pisava v spodnji tabeli
- podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti (na obmejnem problemskem območju) – podčrtno v spodnji tabeli

Tabela: Razpisi 2016-2018 za spodbude iz kode 068

Št.	Leto	Številka razpisa	Objava	Naziv razpisa
1	2016	OP20.03.01.009	17.7.2016	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti
2	2017	OP20.03.01.016	21.7.2017	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018
3	2016	OP20.03.01.003	15.7.2016	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa
4	2016	OP20.03.01.005	29.7.2016	JR Spodbude za MSP v lesarstvu
5	2017	OP20.03.01.019	14.4.2017	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L)
6	2017	OP20.03.01.017	10.7.2017	JR: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0
7	2018	OP20.03.01.032	6.6.2018	JR Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov - P4L 2018
8	2018	OP20.03.01.035	14.12.2018	JR Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 za 2019 in 2020
9	2018	OP20.03.01.031	22.6.2018	JR: Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju

Razpisi so bili izvedeni na podlagi Programa finančnih spodbud MGRT in vsakokratnega letnega načrta razpisov MGRT. Posamezni direktorati, ki so pristojni za posamezne politike MGRT, oblikujejo predlog razpisov glede na potrebe, ki jih zaznavajo na trgu, ter jih vključijo v letni načrt razpisov, ki ga potrdi minister. Ni jasno, na kakšni podlagi so bile sprejete

odločitve o omejitvi ukrepov na zgoraj omenjene kategorije (učni laboratoriji, lesarstvo in turizem), saj je v osnovnih dokumentih bilo predvideno, da se spodbude namenijo širšemu naboru malih in srednjih podjetij.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA V letu 2018 so bili izvedeni trije razpisa, in sicer dva na področju spodbujanja za razvoj lesarstva na področju polproizvodov in za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 (za 2019 in 2020) s skupnim razpoložljivim zneskom 17,3 milijonov evrov ter eden na področju Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitost v višini predvidenih sredstev 11,4 milijonov evrov (tabela spodaj).

Tabela finančnih sredstev razdeljenih po razpisih

Št.	Naziv razpisa	Predvidena sredstva	Dodeljena sredstva	Realizirana izplačila, 28.2.2019	Podpisane pogodbe, 28.2.2019
1	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti	1.855.350	1.676.862	1.676.862	
6	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018	1.198.260	761.437	761.437	
2	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa	500.000	375.537	375.537	
3	JR Spodbude za MSP v lesarstvu	5.880.000	2.756.108	2.756.108	
4	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L)	400.000	233.258	233.258	
5	JR: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0	5.045.389	4.086.156	4.086.156	
7	JR Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov - P4L 2018	11.880.000	2.367.053		2.367.053
8	JR Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 za 2019 in 2020	5.554.701	Sredstva še niso dodeljena.		
9	JR: Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju	11.223.900	4.018.700		2.093.462

DOSEŽENI UČINKI

Nekateri izmed razpisov iz let 2016 in 2017 so se zaključili v letu 2018, vendar še ni podatkov o rezultatih uspešnosti. Sofinancirani projekti niso pripravljeni tako, da bi omogočali spremljanje neposredno doseženih učinkov doseganja podnebnih ciljev, razen v primeru razpisa za energetske sanacije v turizmu. Drugi razpisi (lesarska industrija) so v merilih za izbiro upoštevali tudi navedbo prijavitelja glede vpliva na okolje, zmanjšanja porabe energije in podobno, vendar brez zahtevanih kazalnikov za poročanje o tem. V okviru Javnega razpisa: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0 je vpliv na okolje predstavljal 30 % ocene vloge prijavitelja, kjer upravičenci poročajo o prihrankih pri električni energiji (modernejši in učinkovitejši stroji), manjši poraba surovin (posreden vpliv –

manj transporta) in ponovni uporabi odpadnega lesa. Prihranki energije in materiala se ocenjujejo na okoli 15 – 20 %.

Spodbude na področju lesarstva zmanjšujejo emisije TGP posredno, in sicer zaradi manjšega ogljičnega odtisa izdelkov, vendar ni ustreznih meril in podatkov za takšno spremljanje.

Kot primer načina spremljanja kazalnikov razpisa navajamo tri primere:

- V okviru javnega razpisa za učne izdelovalne laboratorije 2016–2017 je bilo npr. zasnovanih 22 projektov sodelovanja med učnim izdelovalnim laboratorijem in konkretnim podjetjem (MSP), ki se nanašajo na razvoj konkretnih izdelkov ali tehnologij, ki prinašajo energetske učinkovite rešitve in rešitve z vidika učinkovite rabe virov za podjetja in skupnost.
- V okviru Javnega razpisa Spodbude za MSP v lesarstvu so se upravičenci zavezali in nekateri tudi že realizirali cilje zastavljene v pogodbah o sofinanciranju: prihranek električne energije do 20 % (posreden vpliv na TGP), reciklaža lesnega odpada tako v novih produktih, kot tudi za ogrevanje prostorov (zapiranje snovno-energetskih tokov znotraj obrata) in boljši izkoristek materiala do 20 % (npr. 0,003m³/kos manj lesa).
- Tudi v okviru Javnega razpisa Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa (P2L 2016) in Javnega razpisa Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L 2017) predstavlja vpliv na okolje 30 % ocene vloge ob izboru. Upravičenci poročajo o manjši porabi surovin, delno pa se večja snovna in energetska učinkovitosti dotika recikliranja oziroma ponovne uporabe surovin.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE V okviru izvajanja aktivnosti in ukrepov, ki imajo vpliv na doseganje podnebnih ciljev, so v letu 2019 pripravljene naslednji ukrepi, ki bodo v obliki razpisov izvedeni v letu 2019. Enako velja tudi za sredstva, ki se bodo porabila do leta 2023 (tabela spodaj).

PLAN 2019 (po področjih) - za prednostno os 3	samo EU del
Turizem (koda 069) - vzhod	10,0 mio €
Les (koda 68) - vzhod	10,0 mio €
Regionalni razvoj-problemska območja (koda 068)	11,6 mio €
PLAN do 2023 (po področjih) za prednostno os 3	samo EU del
Socialno podjetništvo	1,1 mio EUR
Regionalni razvoj (problemska območja)	7,9 mio EUR
Les	6,3 mio EUR

PREDVIDENI UČINKI Glede na to, da za večino projektov (razen za energetske prenove v turizmu) ni navedenih kazalcev za prispevek k doseganju podnebnih ciljev bodo učinki težko določljivi. Kazalniki že v osnovi niso bili predvideni in so premet posamezne vloge upravičenca, ki se nanaša ne merljive učinke. Spremljanje projektov se izvaja na ravni sprejetih in vnaprej določenih kazalnikov OP EKP, dodatni kazalniki niso bili predvideni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Glede na dejstvo, da naj bi se sredstva iz kode ukrepa 068 (Energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi) usmerjala v projekte v zvezi s podnebnimi cilji, se ugotavlja, da v načrtovanje ukrepov to pravilo ni bilo primerno vključeno. Pri specifičnem cilju 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP so spodbude (v luči prispevka k doseganju podnebnih ciljev)

namenjene izboljšanju energetske in snovne učinkovitosti podjetij. Izvajali naj bi se ukrepe za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kot so npr. spodbujanje energetske učinkovitih procesov v podjetjih, predstavitveni projekti ter podporni ukrepi, povezani z energetske učinkovitostjo, podpora rabi lokalnih virov obnovljive energije, kot so biomasa, sonce, geotermalna energija. Zasnova OP EKP je predvidela, da se spodbude namenijo široki populaciji MSP, vendar so bila izbrana tri področja brez jasne razlage za takšno odločitev, zato je opazno pomanjkanje spodbud za MSP z namenom energetske učinkovitosti kot enega od prispevkov k podnebnim ciljem.

1. Pri programiranju ukrepov je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 068 bi morala biti praviloma usmerjena v projekte spodbujanja MSP za energetske učinkovitost oziroma s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu. Sedaj pripravljene razpisi so zastavljeni preširoko, da bi lahko določili njihov prispevek k podnebnim ciljem.
2. Lesarstvo kot panoga je prepoznana kot tista, za katero je potrebno pripraviti več ciljno usmerjenih pobud, vendar bi bilo to smiselno izvajati v okviru drugih razvojnih in trajnostnih zavez in virov financiranja, ne da bi s tem zmanjševali sredstva namenjena drugim MSP.
3. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s konkretnimi prispevki k URE/OVE/zmanjševanju TGP. Sedaj postavljeni cilji (npr.) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev. Pri izvajanju ukrepov se dogaja, da upravičenci v vlogah cilje opredelijo natančneje, nekateri bolj splošnim, kar kaže na potrebo po sistemski ureditvi v okviru vsakega razpisa. Zahteve v razpisih bi morale bolj natančno odražati zahteve po prispevku k podnebnim ciljem, tudi s konkretnimi merili in kazalniki.
4. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Potrebno bi bilo vzpostaviti strukturo, ki bi imela krovni pregled na aktivnostmi v zvezi s postavljanjem in doseganjem podnebnih ciljev, kar bi zagotovilo, da bi bili načrtovani ukrepi ciljno usmerjeni in koordinirani z namenom doseganja podnebnih ciljev. Eden od razlogov za neaktivno izvajanje ukrepov URE/OVE/zniževanje TGP je tudi v dejstvu, da zaradi nekoordiniranega usmerjanja sredstev pride do zmotnega prepričanja o izvajanju določenih ukrepov v okviru drugih ministrstev oz. virov.
5. Preveriti je potrebno usklajenost sprejetih dokumentov z izvedbenimi aktivnostmi, npr. v Programu izvajanja finančnih spodbud MGRT se deklarativno navaja usmeritev spodbud za nizkoogljično gospodarstvo, česar pa se v razpisih ne prepozna kot ključna usmeritev.

VIRI PODATKOV

- OP EKP
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, Številka: 3030-14/2015/8
- Posredovani podatki o razpisih s strani MGRT, Služba za razvojna sredstva
- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije – demonstracijski projekti (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1083)
- Javni razpis Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1084)
- Javni razpis Spodbude za MSP v lesarstvu (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1085)
- Javni razpis Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L) (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1086)

- Javni razpis: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1087)
- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1088)
- Javni razpis Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov – P4L 2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1089)
- Javni razpis: Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1090)
- Javni razpis Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 za 2019 in 2020 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1091)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2019

SPODBUDE ZA UVAJANJE SISTEMOV ZA UPRAVLJANJE Z ENERGIJO
SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OI-2 AN URE: I.3, V.4	
UČINEK V SEKTORJU	industrija	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Agencija za energijo, Eko sklad	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒	
	zmanjšanje emisij TGP ☒	
	povečanje rabe OVE ☒	
	drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Spodbujanje uvajanja sistemov za upravljanje energije (usposabljanje, napredne meritve, IT-podpora, uvajanje ISO 50001, EMAS, izvedba energetske pregledov idr.).	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2012/29/EU
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1; Ur. l . RS, št. 17/14 in 81/15)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Uvajanje sistemov za upravljanje z energije se spodbuja v okviru obveznosti dobaviteljev energije za doseganje prihrankov končne energije pri končnih odjemalcih. Leta 2017 so prihranki energije, doseženi s tem ukrepom, znašali 103,6 GWh, za leto 2018 pa še ni podatkov. Glej tudi <i>Zvezek 6 – Večsektorski ukrepi</i>.</p> <p>Energetski pregledi v industriji so za velika podjetja obvezni po EZ-1 (oz. po Direktivi 2012/29/EU). Prvič so morali biti pregledi izvedeni najkasneje do konca leta 2017, potem pa na vsaka štiri leta. Pristojnost za spremljanje ni opredeljena, zato o izpolnjevanja te obveznosti ni podatkov.</p> <p>V aprilu 2017 je bil objavljen javni poziv Eko sklada z oznako 47SUB-EPPO17 – nepovratne finančne pomoči malim in srednjim podjetjem v industriji in storitvenem sektorju za izvedbo energetskega pregleda. Razpisanih je bilo 300.000 EUR nepovratnih sredstev. Namen javnega poziva je spodbuditi izvedbo energetskega pregleda v malih in srednjih podjetjih, s čimer se podjetje seznanja z obstoječim profilom rabe energije,</p>
-----------------	---

možnostjo uvajanja ciljnega spreminjanja rabe energije, z opredelitvijo in oceno stroškovno učinkovite možnosti prihranka energije in z možnostjo uporabe sodobnih tehnologij za izboljšanje energijske učinkovitosti ter povečanja ozaveščenosti zaposlenih, konkurenčnosti podjetja in doseganja okoljskih koristi. Višina nepovratne finančne pomoči znaša do 50 % upravičenih stroškov izvedbe energetskega pregleda brez DDV. Na ta javni poziv je v letu 2018 prispelo 9 vlog, odobrenih je bilo 53.730 evrov nepovratnih sredstev, podpisanih je bilo 10 pogodb, izplačanih pa 46.063 evrov za 9 izvedenih pregledov.

V okviru prenove AN URE je bilo uvajanje sistemov za upravljanje z energije nadgrajeno s shemo za uvajanje sistemov za upravljanje z energijo v SME (predvideno od leta 2018 dalje).

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo energetskih pregledov, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 7,8 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 1,6 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*. Delitev med industrijo in storitvenim sektorjem ni znana. Učinki uvajanja sistemov za upravljanje z energije v okviru obveznosti dobaviteljev energije za doseganje prihrankov končne energije pri končnih odjemalcih leta 2017 so vključeni v skupne učinke te obveznosti v *Zvezku 6 – Večsektorski ukrepi*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Predvideno je nadaljevanje izvajanja ukrepa in nadgradnja v skladu s prenovo AN URE, v kateri je predviden tudi večsektorski ukrep *Shema zagotavljanja kakovosti energetskih pregledov*. Z izvedbo ukrepa se bosta izboljšali kakovost in uporabnost energetskih pregledov v javnem sektorju in gospodarstvu.

Predvidena je:

- vzpostavitev sheme zagotavljanja kakovosti energetskih pregledov, ki bo vključevala tudi šolanje in certificiranje izvajalcev energetskih pregledov ter nadgradnjo izvajanja energetskih pregledov z dodatnimi storitvami, odvisno od faze projekta (informiranje in podpora naročnikom pri pridobivanju razpoložljivih nepovratnih in povratnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov, spremljanje in podpora pri izvajanju ukrepov itd.);
- nadgradnja priprave energetskih pregledov na način, da bodo pripravljene dokumenti podpirali izvedbo projektov po principu energetskega pogodbenišтва;
- vzpostavitev sistematičnega spremljanja izvedenih energetskih pregledov.

PREDVIDENI UČINKI

Predvideni učinki niso ovrednoteni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo izvajanje instrumenta v obsegu iz prenove AN URE. Izvajanje energetskih pregledov v podjetjih je potrebno ustrezno umestiti v kontekst uvajanja sistemov za upravljanje z energijo.

Zagotoviti je potrebno ustrezne podatke za spremljanje in vrednotenje učinkov tega instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2018, februar 2019
(http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/kako_crpamo/Koriscenje_sredstev_E_KP_14-20_do_konca_dec_2018.pdf)
- Agencija za energijo

DATUM PRIPRAVE

1. april 2019

INDUSTRIJA NEETS - PROCESNE EMISIJE
ZMANJŠANJE EMISIJ F-PLINOV IZ STACIONARNIH VIROV
SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-4		
UČINEK V SEKTORJU	industrija		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	fluoroogljikovodiki (HFC)		
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, usposabljanje		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, ARSO		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☐	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Izvajanje EU uredbe o fluoriranih toplogrednih plinih (517/2014/EU). Glavni elementi so: omejevanje količin F-plinov na trgu EU z zmanjševanjem kvote v CO ₂ ekv od leta 2015 do leta 2030 (vključene so vse uporabe HFC plinov, od leta 2017 tudi predpolnjene količine HFC plinov v hladilnih napravah, klimatskih napravah ali toplotnih črpalkah); prepoved uporabe F-plinov v številnih aplikacijah, preprečevanje emisij z rednimi kontrolami opreme, servisiranjem in zajemom plina iz odsluženih naprav ter tehničnim usposabljanjem. Slovenska uredba za izvajanje EU uredbe je bila sprejeta leta 2016 (Ur. l. RS št. 60/16). EU uredba zahteva tudi vsakoletno poročanje o uporabi F-plinov.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Uredba o fluoriranih toplogrednih plinih (517/2014/EU)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Uredba o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (Uradni list RS, št. 60/16)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Nadaljevanje izvajanja. Kvota se je 1. 1. 2018 zmanjšala na 63 % izhodiščne količine ² . Ta obseg kvote velja do vključno leta 2020.
DOSEŽENI UČINKI	Podatkov za oceno učinka še ni na voljo. Zavezanci so bili dolžni poročati o količini F-plinov uporabljeni v preteklem letu do konca marca. V letu 2017 se je trend emisij TGP zaradi uporabe F-plinov v Sloveniji po večih letih rasti obrnil navzdol. Nadaljevanje trenda zmanjševanja zaradi zamenjav uporabljenih plinov pričakujemo tudi v letu 2018.

2 Kvote so določene v prilogi V uredbe 517/2014/EU

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Nadaljevanje izvajanja. Leta 2021 se bo kvota zmanjšala na 45 % izhodiščne količine.
PREDVIDENI UČINKI	V letih 2019 in 2020 se zaradi sistema kvot pričakuje nadaljnje zmanjševanje emisij TGP zaradi uporabe F-plinov v stacionarnih enotah.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Podatki ARSO
- Fluorinated greenhouse gases 2018, Data reported by companies on the production, import, export and destruction of fluorinated greenhouse gases in the European Union, 2007-2017, EEA Report, No. 21, 2018

DATUM PRIPRAVE

29. marec 2019

ZMANJŠANJE EMISIJ F-PLINOV IZ MOBILNIH KLIMATSKIH NAPRAV

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OI-5		
UČINEK V SEKTORJU	industrija		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	fluoroogljikovodiki (HFC)		
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☐	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Ukrep predstavlja izvajanje Direktive 2006/40/ES o emisijah iz klimatskih naprav v motornih vozilih, ki omejuje uporabo F-plinov v mobilnih klimatskih napravah vozil kategorije M1 in N1. Direktiva je bila leta 2007 v slovenski pravni red prenesena s tehnično specifikacijo TSV – 161 (izdaja 01) o emisijah iz klimatskih naprav v motornih vozilih, ki ureja področje emisij iz klimatskih naprav vozil kategorije M1 in N1 (osebna ter tovorna vozila do skupne mase 3,5).		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2006/40/ES o emisijah iz klimatskih naprav v motornih vozilih
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Tehnična specifikacija TSV-161 (01) o emisijah iz klimatskih naprav v motornih vozilih
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Specifikacija po 1. 1. 2017 prepoveduje registracijo novih vozil, proizvedenih po 1. 1. 2017 z vgrajeno klimatsko napravo, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline z globalnim potencialom segrevanja nad 150. V novih vozilih se sedaj uporablja plin HFO-1234yf, ki ima toplogredni potencial 4, prej pa se je uporabljala plin R134a, ki ima toplogredni potencial 1430.
DOSEŽENI UČINKI	Leta 2018 je bilo v Sloveniji registriranih 76868 novih avtomobilov. Ker so imeli v klimatskih napravah plin HFO-1234yf so se emisije HFC zmanjšale za 6 kt CO ₂ ekv.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Nadaljevanje izvajanja
----------------------	------------------------

PREDVIDENI UČINKI Učinki v novih avtih bodo podobni kot za leto 2018, kumulativni pa bodo vsako leto višji.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Direktiva 2006/40/Es Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o emisijah iz klimatskih naprav v motornih vozilih

DATUM PRIPRAVE

1. april 2019